

Anti-pestprotocol

Doel van het anti-pestprotocol

Alle leerlingen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

- Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen leerlingen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.
- Al het personeel op onze scholen onderschrijft het anti-pestbeleid. Dit omvat zowel directie, leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel als conciërges en stagiaires.

Voorwaarden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste leerlingen, pesters en de omstanders), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Pesten

Pesten komt helaas overal voor. Ook op school worden leerlingen gepest om uiteenlopende redenen. Binnen de school tolereren we pesten niet. Door het nemen van allerlei preventieve maatregelen proberen we zoveel mogelijk problemen te *voorkomen*. We hebben afspraken gemaakt over onder andere hoe we met elkaar omgaan, welke signaleringslijsten gebruikt worden, preventieve maatregelen, etc.

In dit anti-pestprotocol beschrijven we hoe te handelen als er melding wordt gemaakt (door ouders en/of) leerlingen of geconstateerd wordt (door leerkrachten en/of begeleiders) dat er sprake is van (cyber)pesten.

Plagen of pesten

De begrippen plagen en pesten worden regelmatig door elkaar gebruikt. Toch bestaat er een duidelijk verschil. Plagen zie je vaak bij mensen die elkaar wel mogen. Men neemt elkaar in de maling, zonder dat er een dreigende situatie ontstaat. Men haalt een grapje bij elkaar uit. Een beetje plagen kan de sfeer zelfs verbeteren. Bij pesten zijn er een duidelijke slachtoffer en een dader. Een dader heeft de intentie om het slachtoffer te beschadigen. Het gedrag van de dader is (be)dreigend. Het slachtoffer wordt beschadigd en kan zich vaak niet verweren zonder opnieuw aangepakt te worden. Op de Sint Victorschool en 't Klòsterhûfke hanteren we de volgende definitie:

“Pesten is langdurig uitoefenen van lichamelijk en/of geestelijk geweld door één of meer personen. Het is gericht tegen een zwakkere partij die niet in staat is zich succesvol te verweren.”

Pesten gebeurt meestal niet openbaar. Het is daarom moeilijk te constateren en vaak merk je het pas als het al een tijdje aan de gang is. Het is dan ook erg belangrijk om zeer duidelijk en zeer consequent te handelen. De rol van de pester, de volgers, de omstanders en de gepeste moet worden belicht. Pesten is een probleem dat zich niet gemakkelijk laat oplossen. Pesten speelt zich vaak in het verborgene af, dat maakt het alleen al moeilijk om er grip op te krijgen. Het is van groot belang dat alle betrokken (leerlingen, leerkrachten en ouders/verzorgers) pesten als een bedreiging voor een veilige leefomgeving zien. Ze moeten zich bereid verklaren pesten te willen signaleren, melden, voorkomen en bestrijden, zodat er op de school een veilig klimaat ontstaat. Een middel daarvoor is dit protocol, dat door alle betrokkenen dient te worden uitgedragen en nageleefd.

Voorbeelden van pestgedrag

Pesten kan allerlei vormen aannemen. Hieronder volgen vijf categorieën met voorbeelden van het bijbehorende gedrag.

Verbaal

Schelden, dreigen, belachelijk maken, uitlachen of een bijnaam geven op basis van lichaamskenmerken, (etnische) afkomst, geloof of seksuele voorkeur of n.a.v. een verkeerd antwoord in de klas. Ongewenste sms'jes sturen, via mail of chatprogramma's. Opmerkingen verspreiden, het gebruiken van mobiele telefoons of websites met de bedoeling iemand voor gek te zetten door het verzenden van opmerkingen en/of foto's of filmpjes. Zie hiervoor ook cyberpesten.

Fysiek

Trekken, duwen, spugen, schoppen, slaan, laten struikelen, krabben, buiten of aan de haren trekken.

Intimidatie

Een leerling achterna blijven lopen of ergens opwachten, iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten, dwingen om bezit af te geven of geld of andere zaken mee naar school te nemen of seksuele intimidatie.

Isolatie

Uitsluiten door een klasgenoot, voortdurend duidelijk maken dat hij/zij niet gewenst is, over hem of haar roddelen of te negeren (doen alsof hij/zij er niet is)

Stelen of vernielen van bezittingen

Afpakken, beschadigen en kapotmaken van spullen.

Signalen van pesten

Signaleren van pesten is niet eenvoudig. Pesten gebeurt vaak stiekem en leerkrachten kunnen simpelweg niet alles waarnemen. Helaas blijkt bovendien dat leerlingen hun pestervaringen maar weinig delen met hun leerkracht. Vaak merk je aan de sfeer in de groep dat er iets speelt, daarnaast kan een leerling dit aangeven.

Ook zijn wij alert op individuele signalen van leerlingen die aanleiding zijn om na te gaan of er misschien sprake is van pesten. Voorbeelden van deze signalen zijn:

- Een kind is vaak afwezig of ziek.
- Een kind wordt door medeleerlingen aangesproken met een bijnaam.
- Een kind haalt plotseling slechtere resultaten.
- Een kind wordt regelmatig als laatste gekozen bij het indelen van groepjes of het samenwerken.
- Een kind is vaak alleen tijdens pauzes.
- Een kind komt ruim voordat de school begint naar school en blijft na schooltijd lang hangen.

De anti-pestcoördinator

Op onze scholen hebben wij een anti-pestcoördinator. Op de Victorschool is dit Lisette Maillé, op 't Klòsterhûfke is dit Floortje Elemans. Lisette en Floortje zullen de taken van de anti-pestcoördinator gezamenlijk uitvoeren.

Zij hebben de volgende taken:

- De anti-pestcoördinatoren zijn verantwoordelijk voor het **anti-pestbeleid** binnen onze school; zij houden zicht op de berichtgeving en wetgeving rondom het onderwerp pesten binnen het primair basisonderwijs zodat ons anti-pestbeleid up-to-date is en voldoet aan de wet.
- De anti-pestcoördinatoren zijn er verantwoordelijk voor dat alle direct betrokken partijen kennis hebben van het anti-pestprotocol. Zij zullen ervoor zorgen dat het anti-pestprotocol binnen de school regelmatig onder de aandacht wordt gebracht en 'leeft' binnen onze school.
- Eens in het jaar zullen de anti-pestcoördinatoren het anti-pestprotocol op een teamvergadering op de agenda zetten; dit om als team gezamenlijk te beoordelen of het protocol nageleefd wordt, of het (nog) up-to-date is en of we er als team zaken in zouden willen veranderen.
- Binnen onze scholen zijn Lisette Maillé en Floortje Elemans het aanspreekpunt voor alles wat te maken heeft met 'pesten'. Zowel leerlingen, als ouders/verzorgers en collega's kunnen een beroep op hen doen. De anti-pestcoördinatoren zullen samen met de betreffende leerling(en), de betreffende ouders/verzorgers en de betreffende leerkracht(en) het pestprobleem in kaart brengen en op zoek gaan naar oplossingen. Vervolgens zullen de anti-pestcoördinatoren vinger aan de pols houden tijdens het traject dat uigezet wordt en het aanspreekpunt blijven.
- Tot slot hebben de anti-pestcoördinatoren ook een belangrijke rol als het gaat om het voorkomen van pesten binnen onze scholen. Zij zijn mede-verantwoordelijk voor het beleidsplan sociaal emotionele ontwikkeling, waarbinnen de nadruk ligt op elkaar met respect behandelen, je veilig voelen binnen de school, jezelf durven zijn en je binnen de groep en binnen de school bij elkaar betrokken voelen.

Schoolregels

Op onze scholen hanteren we vijf regels die voor de hele school gelden. Deze zijn zichtbaar gemaakt in de school en de klassen. Daarnaast wordt voor een bepaalde periode één regel centraal gesteld. Er zal in elke klas besproken worden hoe deze regel er concreet uitziet. Succeservaringen en leermomenten rondom deze regel worden met elkaar gedeeld. Hiervoor hebben we één centrale plek in de school ingericht, waarbij we foto's, uitspraken en andere ervaringen zichtbaar kunnen maken. Naast de schoolregels, maakt ook elke klas nog aanvullende, specifieke klassenregels in de eerste weken van het schooljaar.

De regels die op onze school gelden zijn:

- Voor groot en klein, zullen wij **respectvol** zijn
- Klein, groot, druk, rustig en blij. Op 't Klòsterhûfke/de Victorschool hoort **iedereen** erbij.
- Wij zijn zuinig met het materiaal, het is **van ons allemaal**.
- Al hebben we in werken of leren soms geen zin, we zetten ons toch **altijd** in.
- In de gang is het een **stilte- en wandelgebied**, buiten hoeft dat lekker niet.

Betrokkenen bij pesten

Op school maken we gebruik van het Vijfsporenaanpak van Bob van der Meer om het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokken partijen: het gepeste kind, de pester(s), de klasgenoten en de school/leerkracht en de ouders/verzorgers.

Vijf sporen

De Vijfsporenaanpak beschrijft vijf verschillende sporen, elk gericht op één van de betrokken partijen. We lichten hieronder elk spoor kort toe.

Spoor 1: Steun bieden aan het kind dat gepest wordt

We luisteren naar wat er gebeurd is. We laten aan het kind merken dat hij/zij uniek is en dat we er voor hem/haar willen zijn. We nemen het probleem serieus. We gaan met het kind op zoek naar mogelijke oplossingen en begeleiden het kind daarin. Indien nodig schakelen we deskundige hulp in. We houden vervolggesprekken met het kind.

Spoor 2: Steun bieden aan het kind dat zelf pest

We nemen de tijd voor een gesprek met het kind. Pesten gebeurt nooit zonder reden, we vinden het daarom belangrijk om achter de oorzaak te komen. We zullen ingaan op de impact van de pester op het slachtoffer. We zorgen ervoor dat het kind zich veilig voelt en leggen hem/haar uit wat wij als school zullen doen om het pesten te stoppen. We stellen hierin duidelijke grenzen.

Spoor 3: De middengroep mobiliseren

We zullen ook de groep op de hoogte stellen van het pesten. We praten met de groep over ieders eigen rol daarin. De groep kan het pesten doorbreken door actief een rol te spelen in het proces. Het is belangrijk dat de groep leert het pesten bespreekbaar te maken met de leerkracht en/of ouder. De groep heeft de mogelijkheid om met oplossingen te komen waarin ze zelf een actieve rol spelen. Deze rol kan afhangen van de gevoeligheid van het slachtoffer.

Spoor 4: De ouders van het gepeste, pestende kind en eventueel de middengroep informeren

We zullen ouders ervan op de hoogte stellen als hun kind in een pestsituatie zit. We zullen de tijd nemen het probleem met ouders te bespreken. Ouders zijn altijd welkom met vragen of om hun verhaal te doen.

Spoor 5: Verantwoordelijkheid en professionalisering van de leerkrachten

Wij als school zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van de leerlingen. Wij vinden het belangrijk dat alle leerkrachten en andere medewerkers binnen onze scholen weten hoe ze moeten handelen bij pestgedrag. Binnen onze scholen zijn Lisette Maillé en Floortje Elemans onze anti-pestcoördinatoren. Zij zijn het aanspreekpunt als het gaat om pestgedrag en zijn verantwoordelijk voor het anti-pestbeleid binnen onze school.

Onze aanpak

Bij onze aanpak om pesten te voorkomen en tegen te gaan, hanteren wij drie fasen, namelijk voorkomen, aanpakken en sancties. Elke fase wordt hieronder uitgelegd, waarin we beschreven welke rol de school heeft maar ook wat wij van ouders verwachten.

Voorkomen

Als school stellen wij ouders/verzorgers bij aanmelding van hun kind op de hoogte van dit pestprotocol. Wij zullen dit protocol gedurende een schooljaar regelmatig evalueren en zo nodig aanpassen. Op de website is ten alle tijden een up-to-date versie van ons anti-pestprotocol te vinden.

Wij bevorderen een goed pedagogisch klimaat, onder andere door expliciete lessen middels de methode Klassenkracht. Daarnaast zorgen we ervoor dat het thema pesten jaarlijks aan de orde komt, een voorbeeld hiervan is de Week tegen Pesten. Wij leren de leerlingen het verschil tussen pesten en plagen en klikken en melden. Wij bespreken met de leerlingen de gedragsregels van de school en stellen bovendien aan het begin van het schooljaar specifieke groepsregels op. Bij het opstellen van de groepsregels is er ruimte voor veel inbreng van de leerlingen.

De school onderkent de voorbeeldfunctie en is eenduidig in de aanpak. Als team evalueren we periodiek de impact en grootte van het pesten op de beide scholen. Bovendien bespreken

leerkrachten bij iedere groepsbespreking de ontwikkeling van de groep en leerlingen individueel op sociaal emotioneel gebied. We ondernemen actie indien er signalen zijn van pesten.

We besteden aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen door in de klas te praten over ervaringen, gevoelens en problemen van leerlingen. Een voorbeeld hiervan is onze dagelijkse check-in, waarbij leerlingen kunnen aangeven hoe zij zich voelen. Deze check-in wordt in alle groepen gedaan aan het begin van de dag. Hierbij gaan we vooral met leerlingen in gesprek over hoe zij zich voelen en wat zij nodig hebben. Het doel hiervan is bewustzijn ontwikkelen bij klasgenoten, maar ook onderzoeken hoe we beter rekening kunnen houden met elkaar. De check-in is daarom ook niet bedoeld als vertelmoment over het weekend.

Ook tijdens andere lessen is er ruimte voor sociale en/of emotionele onderwerpen, bijvoorbeeld tijdens IPC-lessen. We besteden direct aandacht aan ruzies en/of conflicten en bevorderen een positieve omgang van de leerlingen met elkaar en leerkrachten.

Wij verwachten van ouders dat zij hun voorbeeldfunctie onderkennen en het handelen van hun kind objectief kunnen bekijken. Zij conformeren zich aan het pestprotocol van de school.

Aanpakken

Pesten dient direct aangepakt te worden. In ons anti-pestbeleid maken wij onderscheid tussen een vermoeden van pesten, waargenomen en/of geconstateerd pestgedrag en herhaaldelijk pesten.

Vermoeden van pesten

Indien er sprake van een vermoeden van pesten zal de betreffende leerkracht met de directeur of IBer of en welke actie er uitgezet dienen te worden. We schenken in de klas aandacht aan het onderwerp pesten en koppelen dit na verloop van tijd ook terug aan de klas. We gaan in gesprek met de betrokken leerlingen en maken afspraken over het omgaan met de elkaar. Hier kan ook de groep in betrokken worden. We mobiliseren de leerlingen door enkele leerlingen op te laten letten of er in hun klas gepest wordt. Dit met als doel om het pesten in de groep bespreekbaar te maken. Na enkele dagen wordt dit met de groep besproken.

Tevens lichten we de ouders van betreffende leerlingen in en maken we een melding in Parnassys. We maken afspraken over de terugkoppeling hiervan.

Constateren en/of waarnemen van pesten

Indien er pestgedrag waargenomen of geconstateerd wordt zal de betreffende leerkracht overleggen met de directeur of IBer of en welke acties er uitgezet dienen te worden. We bespreken het pestgedrag in de groep, waarbij we duidelijk stelling nemen dat dit niet getolereerd worden en bespreken wat er is gebeurd. We hebben hierbij aandacht voor de belangrijke rol van de groep. We bieden hulp aan de gepeste en de pester en lichten de betrokken ouders in. We maken een melding in Parnassys. De pester dient excuses aan te bieden aan de gepeste.

Herhaaldelijk pestgedrag

Bij herhaaldelijk pestgedrag zal de leerkracht overleggen met de directeur of IBer of en welke actie of sanctie uitgezet wordt. Er volgt een gesprek met ouders, waar zo nodig ook de directeur of IBer bij zal aansluiten. Er wordt een melding gemaakt in Parnassys.

Sancties

Er kunnen sancties gegeven worden wanneer er sprake is van herhaaldelijk pestgedrag. De leerkracht zal, samen met directeur en/of IBer, per situatie en leerling kijken welke sanctie passend geacht wordt. We houden hier rekening met de sanctieladder van stichting School en Veiligheid, welke toeneemt in ernst. Ouders van de pester worden schriftelijk op de hoogte gebracht van het pestgedrag, het ingevulde formulier dient ondertekend retour gegeven te worden.

Indien er richting schorsing wordt gedacht, dient altijd contact met directie opgenomen te worden alvorens iets te doen. De directeur bepaalt vervolgens of en hoe het schorsingsprotocol in werking wordt gesteld.

Cyberpesten

Wat is cyberpesten

Cyberpesten is een specifieke vorm van pesten. Het vindt echter niet fysiek plaats, maar via sociale media. (Anonieme) berichten versturen via WhatsApp of Instagram, schelden, roddelen, bedreigen, foto's op internet plaatsen, privégegevens doorsturen, wachtwoorden stelen en haatprofielen aanmaken zijn enkele specifieke voorbeelden van wat onze scholen onder cyberpesten verstaan.

Omdat cyberpesten ongevraagd 24 uur per dag in je huis komt, en bovendien anoniem kan gebeuren, nemen onze scholen gericht een aantal aanvullende maatregelen. De effecten van cyberpesten kunnen namelijk (nog) erger zijn dan bij traditioneel pesten. Foto's die gemaakt en verspreid worden, verdwijnen nooit meer. Over de hele wereld kan een foto op een site staan. Foto's die eenmaal op internet staan, zijn soms niet meer te verwijderen.

Cyberpesten voorkomen

De school wil cyberpesten voorkomen door leerlingen bewust te maken van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten, met behulp van gerichte voorlichting en ondersteunende programma's. We maken samen met de leerlingen afspraken over internetgedrag en maken cyberpesten bespreekbaar in de klas. We mobiliseren leerlingen door elkaar op het gedrag aan te laten spreken. We maken de leerlingen duidelijk wat de sancties zijn op cyberpesten. Bovendien wijzen we ouders op de mogelijke risico's van internetgebruik door kinderen.

Wanneer de school een melding krijgt van cyberpesten, worden er (afhankelijk van de vorm) de volgende aanvullende maatregelen genomen:

- De leerkracht of anti-pestcoördinator gaat in gesprek met de getroffen leerling.
- De leerkracht of anti-pestcoördinator neemt direct contact op met de ouders van zowel slachtoffer als dader (indien bekend).
- De leerkracht of anti-pestcoördinator adviseert ouders van de gepeste aangifte te doen bij de politie.
- De leerkracht of anti-pestcoördinator probeert de dader(s) te achterhalen en voert maatregelen richting dader(s) uit, wanneer het leerlingen van de school betreft.